

Asia Minor, quæ nunc Natolia.

Regio & unde dicta.

Situs.

Cæli temperies.
Soli fertilitas.

Imperium majorem.

ASIÆ cui nomen a Magna Asia contigit, & ad ejus differentiam Minor cognominata est, hoc loco describenda: sic eam Romani quum Provinciam facerent, a Continentis nomine vocavere. Hodie Turcis Natolia aut Anadoliam nominatur, quasi plagam Orientalem dicas, a Græca voce Anatolia, quæ Orientem significat, ut Petrus Bellonius in peregrinationum suarum doctissimis observationibus docet. Hanc etiâ subinde a recentioribus Turciam Majorem nuncupari videmus. Turciam Novam a nostris, a Barbaris vero Romæ dici tradit Marius Niger: eam partem nempe quæ versus Septentrionem Bithyniam, Galatiam & Cappadociam complectitur. Australem autem tractum in quo Lycia, Cilicia & Pamphilia sunt, Cottomanidiam nuncupari. Termini ejus sunt, ab Oriente Euphrates fluvius, a Meridie Mare Mediterraneum, ab Occasu Mare respicit Ægeum, seu Archipelagum Græciæ: a Septentrione Ponto Euxino seu Mari Majori abluitur. Complectitur itaque totam illam Chersonesum, quæ inter Euxinum & Cilicium, Pamphiliumque pelagus protensa est. Ejus latitudo ex traditione Plinii 66 circiter mill. pass. ab Issico scilicet sinu, nunc Golfo de Lajazzo, & Amanicis portis usque ad Trapezuntem quæ est in ora Ponti, in quo quidem cum Herodoto consentit, qui ait Isthmum Asiæ minoris esse iter quinque dierum expedito viatori. Terra cui nulla clementia Cæli: bonitate felicitate ve Soli præponenda. Quod Cicero testatur his verbis: *Ceterarum Provinciarum vectigalia Quirites, tanta sunt, ut iis ad ipsas provincias tutandas vix contenti esse possimus: Asia vero tam opima est & fertilis, ut & ubertate agerum, & varietate fructuum, & magnitudine pastionis, & multitudine earum rerum quæ exportentur, facile omnibus terris antecellat.* Fuit ergo olim frugiferis campis, copiosis pascuis, Auriferisque Amnibus abunde dives. Præterea quicquid ad bene beateque vivendum desiderari potest habet, aliena non cupit, suis satis contenta. Vinctorum & Olearum fertilitate nulli postponenda. Hoc tamen unum in ea malum, nusquam in Orbe toto tam assidui terræ motus & tam crebræ urbium everisiones: quemadmodum Tiberio Cæsare imperante civitates in Asia XII una nocte concidisse, author est Plinius lib. 11. In hac Asia Regna olim fuere maxima Trajanorum, Croesi, Mithridatis, Antiochi, Paphlagonum, Galatarum, Cappadocum, aliorumque. Fuit autem primum a Cyro Persarum Rege occupata, deinde a Macedonibus, & ab Alexandri Ducibus una cum Syria, Egypto ac Babylonia mire fuit divisa, post a Romanis spoliata, ac postremo a Turcis vastata, misereque perditâ, & ad maximam tenuitatem redacta, ut nihil nunc memoratu dignum fere habeat: totaque Imperatoris Turcici tyrannidi subest. Nulla hic datur Nobilitas ex antiquitate Sanguinis, aut Stëmatis, sed omnes æquales sunt & a Turcarum